● ПИЧАН ЎРИШНИ ҲАММА ЖОЙДА ТЕЗЛАШТИРАЙЛИК ВА БУ СОҲАДАГИ ИШНИ ПУХТА ТАШКИЛ ЭТАЙЛИК. ● БЕДАНИНГ БИРИНЧИ ЎРИМИНИ ТЕЗРОҚ ТУГАЛЛАЙЛИК. ● СЕНАЖ БОСТИРИШГА БАРЧА КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРДА ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР БЕРАЙЛИК.

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

19-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 104 (4563).

27 МАЙ

ШАНБА

1972 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

БЕКОБОД РАЙОНИДА ПИЛЛА ТОПШИРИШ БОШЛАНДИ

Бу йилги баҳор барча деҳқонлар ва соҳибкорлар қатори пиллачиларни ҳам катта синовдан ўтказмоқда. Баҳорнинг кечикиши пилла қурти боқишда бирталай ноқулайликлар туғдирди. Лекин, пиллакорлар меҳнатни тўғри ташкил этиб, барча тайёргарликларни олдиндан кўриб қўйганликлари учун ҳам қийинчиликлар олдида ҳеч ким эсанкираб қолмади. Пилла боқишга уюшқоқлик билан киришилди.

Пилла қуртини боқишда ва барвақт етиштиришда бекободлик заршунослар ҳаммага ибрат бўларли тадбирларни амалга ошираётирлар. Пилла қурти боқилаётган хоналарни иситишга, сўкчакларни қулай қилиб тайёрлашга алоҳида эътибор бердилар. Шунинг учун ҳам бу район хўжаликларида областда биринчи бўлиб пилла топшириш ишлари бошлаб юборилди. Қабул пунктларига Ленин номли колхоз ва 2-«Далварзин» совхози пиллакорлари биринчи бўлиб ҳосил тақдим этдилар. Райондаги бошқа хўжаликлар ҳам бирин-кетин пилла топширишга киришмоқдалар.

Областимиз «кумуш тола» усталари бу йил 1500 тонналик хирмонни уйишга аҳд қилганлар. Шунча ҳосилни ўз вақтида қабул қилиб олиш учун ҳозир барча қабул пунктларида қизғин ҳозирлик кўрилмоқда. Бекобод, Оққўрғон, Калинин ва Янгийўл районларининг қабул пунктлари янги ҳосилни қабул қилиб олишга анча олдин тайёрлаб қўйилди. Қуритиш цехлари, тош-торози ва транспорт воситалари шай ҳолда турибди.

Пиллакорлар ишида долзарб дамлар бошланди. Пиллани териб олиш ва топшириш ишларини барча жойларда намунали ташкил этишга алоҳида эътибор бермоқ лозим, «Кумуш тола»нинг бир донаси ҳам нобуд бўлмасин.

Н. БОЙМАТОВА.

БЕШ ОЙЛИК ПЛАН МУДДАТИДАН ОЛДИН БАЖАРИЛДИ

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги марказий статистика бошқармасининг хабар қилишича, республика саноати ходимлари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, маҳсулотни реализация қилиш ва бир қанча энг муҳим буюмларни ишлаб чиқариш беш ойлик планини муддатидан аввал, 26 майда бажардилар.

Ой охиригача планадан ташқари анча миқдорда оғир саноат маҳсулоти, шунингдек халқ истеъмоли моллари: прокат, кўмир, химия ускуналари, йигирув машиналари, электр осма кранлар, скреперлар, цемент, деразa ойнаси, пахта толаси, шойи газлама, ўсимлик ёғи ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилади.

Жами юз миллион сўмликдан ортиқ маҳсулот планадан ташқари реализация қилинади.

(ЎзТАГ).

ИЛҒОР ЗВЕНОНИНГ МАРРАСИ

БУКА. «Коммунизм» колхозининг азамат деҳқонлари ғўза қатор ораларига ишлов беришни кундан-кунга кучайтирмоқдалар. Кўпгина звеноларда СССР ташкил этилган куннинг 50 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақаси кенг авж олди. Ўрток Саидумар Исроилов бошлиқ звено аъзолари ҳар гектар ердан 33 центнердан «оқ олтин» топшириш ниятида иш суръатини оширяптилар.

А. ХОЛХУЖАЕВ.

*

Бу қизлар шу кунларда янада ғайрат кўрсатмоқдалар. Шу сабабли, улар ишлаётган Пискент районидаги «Гулистон» колхозининг М. Мусаев бошлиқ бригадасидаги ғўзалар бегона ўтлардан тезда тозаланди. Суратда: (чапдан) — И. Мирзақулова, Қ. Султонова, З. Бойқўзиева, З. Давронова, М. Холматова ўртоқлар.

Ф. Лутфуллаев фотоси.

*

ХЎЖАЛИК ИСЛОҲОТИ АМАЛДА

Яқинда Тошкентда бўлиб ўтган иқтисодий конференция қатнашчилари якдиллик билан шундай хулоса чиқардилар. Бу конференцияни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва КПСС Марказий Комитетининг ҳафталик «Экономическая газета» редакцияси уюштирганлиги тўғрисида илгари хабар берилган эди. Конференцияда хўжалик ислоҳоти ва маҳсулотнинг сифатини яхшилаш масалалари муҳокама қилинди.

СИФАТ БЕШ ЙИЛЛИГИ

«Экономическая газета» бош редактори профессор А. Ф. Румянцев, Ўзбекистон ССР Госплани раисининг ўринбосари Ш. А. Хўжаев, СССР Госплани планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантириш янги методларини жорий қилиш бўлими бошлиғининг ўринбосари В. М. Иванченко, СССР Министрлар Совети стандартлар Давлат Комитети раисининг ўринбосари П. С. Малишков, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети нарх-наво Давлат Комитетининг раиси Н. Тожиев ўз докладларида таъкидлаб ўтганидек, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш КПСС XXIV съездининг тўққизинчи беш йиллик план ҳақидаги директиваларини муваффақиятли бажаришнинг асосий шартларидан биридир. Бир-бири билан боғланган ва бутун хўжалик механизмни ҳар томонлама такомиллаштиришга қаратилган тадбирларни амалга ошириш туфайлигина бу проблемани ҳал этиш мумкин.

Биринчидан, хўжалик ислоҳотини янада такомиллаштириш, бу ислоҳотни тўла-тўкис тугаллаш, маҳсулот сифатини яхшилаш учун иқтисодий рағбатлантиришни кучайтириш — ана шундай тадбирлардандир.

Бошқаришнинг автоматлаштирилган системаларини ва электрон техникани жадал жорий қилиш, бошқарув ишларини рационализация қилиш ва механизациялаштириш муҳим роль ўйнайди.

Илмий тадқиқот ва конструкторлик ишларини ривожлантириш, корхоналарни техника билан қайта қуроллантириш, кадрлар тайёрлаш ва маҳсулотни реализация қилиш учун кенг имкониятлар яратиб берадиган йирик ишлаб чиқариш бирлашмаларини вужудга келтириш йўли кўп самара бераётганлигини тажриба тасдиқлади.

Хўжалик ислоҳоти шароитида социалистик мусобақанинг аҳамияти тобора ортади. Социалистик мусобақани доим пухта уюштириш керак. Конференцияда уқтириб ўтилганидек, ишлаб чиқаришнинг ўтган йил тегишли даврига нисбатан ўсиши, лойиҳада кўрсатилган қувватлар ёки тармоқ нормативларини ошириш, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва шулар каби энг муҳим ишлаб чиқариш — иқтисодий кўрсаткичлар мусобақада қўлга киритиладиган муваффақиятларга баҳо беришда мезон қилиб олиниши керак. Мусобақа шартномалар асосида қилинадиган ишларга таяниши, мусобақа жараёнида тажрибаларни ўзаро айирбошлаб туриш керак.

(Давоми 2-бетда)

ДАЛАДА ДАРС

ПИСКЕНТ РАЙОН ПАХТАКОРЛАРИ БЕЛГИЛАГАН ИБРАТЛИ ТАДБИРЛАР

Чиндан ҳам далада ҳақиқий дарс, катта сабоқ бўлди. Пискент районидаги ҳамма колхоз, совхоз раҳбарлари, агрономлари, инженерлари, энтимолог агрономлари ва бошқалар Охунбобоев номли колхознинг 2-бригада дала шийпонига тўпланишди.

Бу йил район хўжаликларида чигит ўз вақтида экилиб, текис ундириб олинган бўлса ҳам, ғўзанинг авжи ҳали паст. Ҳамма майдонларда ғўза бир хил кўринишда эмас. Далаларни айланган киши яхши, ўртача ва паст ғўзаларни кўради. Энг тузук дейилган ғўзаларнинг ҳам ривожини кўнгилдагидек, деб бўлмайди. Чунки ҳаво паст келиб ёғингарчилик кўп бўлди. Ўсимлик қуёшдан яхши баҳра ололмаяпти. Шу туфайли район бўйича 600 гектарча ердаги ғўза айниқса қониқарсиз аҳволда.

Баъзи кишилар қиш қаттиқ келди, шунинг учун барча ҳашоротлар қирилиб кетди, деб ўйлаб кўп жойларда ҳашоротга қарши кураш чоралари етарли даражада кўрилмаяпти. Мавжуд аппаратлардан фойдаланилмаяпти. Ваҳоланки, энтомолог агрономлар томонидан ўтказилган текширишлар бўйича қишда ер қор тагида музламагани учун ҳашоротлар бемалол сақланган. Ҳозир ғўзада шира, кузги тунлам, кўккурт каби зараркунандалар тушганки, бу ҳол ғўза парваришини ҳар тарафлама кучайтиришни ва бир вақтда ҳашоротга қарши кураш тадбирларини ҳам қўшиб олиб боришни талаб қилади.

Пахта усталари, тажрибали деҳқонлар, агрономлар бир оғиздан ҳаво паст келгани учун мумкин қадар ерни қиздириш, бунинг учун культивацияни кучайтириш, тракторларни тўла қувват билан тўхтовсиз ишлатиш, тупроқни қўзғатиб туриш керак, демоқдалар. Чунки машҳур деҳқон, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳакимполвон Қодировнинг сўзи билан айтганда «ер пишмаса — пахта пишмайди». Деҳқонлар олдидаги ҳозирги энг муҳим ва сира кечиктириб бўлмайдиган вазифа ерни пиширишга, яъни қизитишга зўр беришдан иборатдир. Барча тракторларга ҳамма иш органларини тўла қўйиб ишлатиш қатор оралари 60 сантиметрлик ерда тракторга бешта, 90 сантиметрли ерларда эса еттита иш органи қўйиш керак.

Район хўжаликларида 35 та чопиқ трактори бор. Бу тракторлар билан 14 минг гектар ердаги ғўзани 6 кунда бир қатор ишлаб чиқиш мумкин. Бироқ, мавжуд тракторлар ҳозир тўла ишлаётгани йўқ. Соз тракторларнинг баъзан беҳуда тўхтаб қолиш ҳоллари учрайди.

Бу йил кўп майдонларга Тошкент навли чигит экилган. Ҳамма хўжаликларда ғўза ягонаси деярлик тамом бўлди. Аммо, айрим жойларда ғўза яганаси тўла ва сифатли, Тошкент навли чигитнинг хусусиятлари яхши хисобга олинган ҳолда ўтказилмаган, баъзи ерларда ҳар бир уяда уч-тўрттадан кўчат қолдирилган. Демак, ягананы яна бир қатор кўздан кечириб ортиқча кўчатларни тезда олиб ташлаш зарур. Район ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари З. Ғозиев ва энтимолог агроном С. Баҳодировлар шулар ҳақида гапирдилар.

Қишлоқ хўжалик новаторларининг йиғилишида амалий кўргазмали машғулот ҳам бўлди. Унда мутахассислар тракторларнинг иш органларини қай тартибда жойлаштириш зарурлигини кўрсатиб бердилар. Айниқса бир юришда тракторларни уч хил ишни бажариб кетишига алоҳида аҳамият қилинди. Маълумки, ҳозир ҳамма ерда пилла қурти боқиляпти. Тут баргларига заҳарли моддалар тушмаслиги керак. Шу сабабли ҳашоротга қарши курашиш учун чигит экиш вақтида гербицид сепишда ишлатилган ПГС аппаратидан фойдаланиш мақсадга мувофиқдир. Бунда бир трактор бир вақтнинг ўзида ғўзани культивация қилади, ўғитлайди ва ҳашоротга қарши дори сепиб кетади.

Бундан ташқари, заҳарли моддалар ишлатилганда қандай эҳтиёт чоралари кўриш зарурлиги алоҳида уқтириб ўтилди, ва унинг усуллари кўрсатиб берилди.

Шунинг учун ҳам бу ерга йиғилган кишилар катта сабоқ олдилар.

Б. ХАЛИЛОВ.

ҚОҲИРАДА УЧРАШУВ

ҚОҲИРА, 26 май. (ТАСС). КПСС партия ходимларининг бу ерга визит билан келган делегациясини кеча Миср Араб Республикаси президенти, Араб Социалистик Иттифоқи раиси Анвар Садат қабул қилди. КПСС партия ходимлари делегациясига КПСС Марказий Комитети аъзоси, Ўзбекистон Компартияси Марказий комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов бошчилик қилмоқда.

Суҳбатда Араб Социалистик Иттифоқи Марказий Комитетининг биринчи секретари Саид Марей қатнашди.

Самимий, ўртоқларча вазиятда ўтган суҳбат вақтида КПСС билан Араб Социалистик Иттифоқи ўртасидаги алоқа ва ҳамкорликни ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди.

ҚОНУН ПОСБОНЛАРИ

Совет прокуратураси ташкил топганига эллик йил тўлди. 26 майда Тошкентда бўлиб ўтган тантанали йиғилиш шу санага бағишланди.

Ўзбекистон ССР прокуратураси ва суди, Қизил Байроқ орденли Туркистон Ҳарбий округи ҳарбий прокуратурасининг ходимлари, республика пойтахти ва Тошкент областидаги партия, совет ҳамда жамоат ташкилотларининг вакиллари А. Навоий номидаги театр залига тўпланишди.

КПСС ленинчи Марказий Комитети Сиёсий Бюросидан иборат составда фахрий президиум сайланди.

Ўзбекистон ССР прокурори Н. Бўрихўжаев Совет прокуратурасининг 50 йиллиги тўғрисида доклад қилди.

Меҳнаткашлар коллективларининг вакиллари ва турли ташкилотларнинг раҳбарлари прокуратура ходимларини байрам билан табрикладилар.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва ССР Иттифоқи Министрлар Советига табрикнома йўлладилар.

Тантанали йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари И. Г. Анисимкин, А. Д. Бесчастнов, Н. Р. Қурбонов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, О. У. Салимов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюро аъзолигига кандидат С. Р. Расулов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари С. К. Зиёдуллаев, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин қатнашдилар.

(ЎзТАГ)

ЛЕКТОРЛАР КУНИ

СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги ва КПСС Марказий Комитети май Пленумининг якунларига бағишлаб кеча областда лекторлар куни ўтказилди. Пропагандистик группаларнинг аъзолари учун Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов «КПСС Марказий Комитети май Пленумининг якунлари ва область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида» доклад қилди.

Шундан сўнг областнинг барча шаҳар ва районларига 400 дан ортиқ киши жўнаб кетди. Пропагандистик группалар олий ўқув юртларининг профессор ва ўқитувчилари, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ва илмий-тадқиқот институтларининг олимлари, тажрибали пропагандист ва лекторлардан ташкил этилди.

СОВЕТ-АМЕРИКА МУЗОКАРАЛАРИ

25 май куни Кремлда Совет-Америка музокаралари давом эттирилди. Музокараларда Совет томонидан СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин, Америка томонидан — Америка Қўшма Штатларининг президенти Ричард Никсон қатнашдилар.

Совет Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги савдо-иқтисодий муносабатлар масалалари бугунги фикрлашувнинг марказида бўлди.

Музокаралар амалий, ишчанлик вазиятида ўтди.

Бугун СССР ҳукумати билан АҚШ ҳукумати ўртасида очиқ денгиздаги ва унинг тепасидаги ҳаво бўшлиғида можароларнинг олдини олиш тўғрисидаги битимни имзолашга қарор берилди.

СОВЕТ-АМЕРИКА БИТИМИ ИМЗОЛАНДИ

25 май куни Кремлда СССР ҳукумати билан АҚШ ҳукумати ўртасида очиқ денгизда ва унинг тепасидаги осмон бўшлиғида можароларнинг олдини олиш тўғрисида битим имзоланди.

1971 йил октябрида ва 1972 йил майида бўлиб ўтган музокаралар давомида ишлаб чиқилган бу битим халқаро ҳуқуқ принциплари ва нормаларига биноан, иккала мамлакат ҳарбий кемаларининг сузиши ва самолётларининг учиши хавфсизлигини таъминлашга қаратилган. Унда ҳар бир томон кемалари ва самолётларининг бошқа томон кемалари ва самолётлари учун монелик ва хавф-хатар туғдириши мумкин бўлган ҳаракатлар қилишга йўл қўймаслик юзасидан ўзаро мажбуриятлар олинган. Зарур конкрет чораларни кўриб чиқмоқ учун маслаҳатлар ўтказиш ва комиссия тайинлаш ҳам кўзда тутилган.

Битимни СССР Ҳарбий-Денгиз Флоти бош қўмондони Совет Иттифоқи Флоти адмирали С. Г. Горшков билан АҚШ денгиз министри Ж. Уорнер имзоладилар. (ТАСС).

А. Н. КОСИГИН У. РОЖЕРС БИЛАН СУҲБАТ ҚИЛДИ

СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин 25 майда Кремлда АҚШ давлат секретари У. Рожерсни қабул қилди ва СССР билан АҚШ ўртасидаги савдо-иқтисодий муносабатларга доир масалалар юзасидан у билан суҳбатлашди.

Суҳбатда СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси Н. К. Байбаков, СССР Министрлар Совети раисининг ёрдамчиси Ю. В. Фирсов ва АҚШ президентининг ёрдамчиси П. Флэниган қатнашдилар.

СССР БОЛЬШОЙ ТЕАТРИ СПЕКТАКЛИДА

АҚШ президенти Ричард М. Никсон рафиқаси билан бирга 25 майда ССР Иттифоқи Большой театрида П. Чайковскийнинг «Оққуш кўли» балетини томоша қилди.

АҚШ ва СССР давлат байроқлари билан безатилган марказий ложада меҳмонлар билан бирга СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин, В. П. Брежнева, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико рафиқаси билан, СССР маданият министри Е. А. Фурцева, СССРнинг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин бор эди.

Ложада АҚШ давлат секретари У. Рожерс, президентнинг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Г. Киссинжер, АҚШнинг СССРдаги элчиси Ж. Бим ҳам бор эди. (ТАСС).

Москва, Кремль. 1972 йил 24 май. СССР ва Америка Қўшма Штатлари ўртасида космик фазони тадқиқ этиш ва уидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш соҳасидаги шартномани имзолаш пайти.

С. Смирнов фотоси.

(«Известия»дан).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
27 май, 1972 йил, № 104 (4563).

ЭРТАГА КИМЁГАРЛАР КУНИ

МЎЪЖИЗАКОРЛАР, БАЙРАМ МУБОРАК!

Чирчиқ электр химия комбинати республикамиз колхоз ва совхозларини минерал ўғитлар билан таъминлаб келмоқда. Корхона коллективи СССР ташкил топганининг 50 йиллиги муносабати билан меҳнат вахтасида туриб ишламоқда. Суратда: метан конверсияси цехининг навбатчи электриги Т. Тўлаганов ва катта аппаратчи И. Мажидовларни кўриб турибсиз. Унгдаги суратда ўғитни доналаш минораси.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

ОЛМАЛИҚ ЎҒИТИ

Олмалиқ химия заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошираборио, бешйилликни муддатидан олдин бажариш ташаббусига бир жон, бир тан бўлиб қўшилдилар.

Маълумки, корхонамиз шаҳарда энг кенжа саноат корхоналаридан бири хисобланади. Шунга қарамай, биз дала меҳнаткашларининг минерал ўғитларга бўлган эҳтиёжини тағин ҳам тўла қондириш учун астойдил ҳаракат қилмоқдамиз. Янги-янги қувватларнинг ишга туширилиши, илғор техника ва технологияни жорий этилиши, ишни ўзаро социалистик мусобақа асосида ташкил этишимиз туфайли бешйилликнинг иккинчи йили дастлабки квартал планини ҳам, апрель ойи топшириғини ҳам муддатидан олдин бажардик.

Маҳсулот ишлаб чиқариш тўрт ойлик плани 105,7 процент адо этилиб, республикамиз колхоз ва совхозларига планга қўшимча равишда 10 минг тоннадан ортиқ минерал ўғит етказиб берилди. Бир сўз билан айтганда, маҳсулот ишлаб чиқариш ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 45 процентдан зиёдроқ ошди.

Корхонамизнинг иккинчи навбати қурилиши ҳам тезкорлик билан давом этяпти. Қурилишда иштирок этаётган қурилиш-монтаж ташкилотлари съезд қарорларига жавобан суръатни тезлаштириб, объектни муддатидан 13 ой илгари яъни 1973 йилнинг 30-ноябрида фойдаланишга топширишмоқчи.

Бешйилликда зиммамизга улкан социалистик мажбурият қабул қилганмиз. Қўшимча қувватларнинг ишга туширилиши, мавжуд имконият ҳамда ички резервлардан оқилона фойдаланиш эвазига дала меҳнаткашларига мўлжалдагидан шартли 100 минг тонна ортиқ минерал ўғит етказиб бермоқчимиз. Сўзи билан иши бир коллективимиз бу вазифанинг ҳам шараф билан уддасидан чиқади.

В. ҲАМИДОВ,
Олмалиқ химия заводи директори.

КОМБИНАТИМИЗНИ МЎЛ ҲОСИЛ ФАБРИКАСИ, ДЕБ АТАШАДИ

ЧИРЧИҚ ЭЛЕКТРОХИМИЯ КОМБИНАТИНИНГ ДИРЕКТОРИ УРТОҚ В. ҚОДИРОВ ҲИКОЯ ҚИЛАДИ

Ҳақиқатан ҳам, ишчиларимиз меҳнати, ақл-заковати билан ишлаб чиқарилаётган минерал ўғитлар қишлоқ хўжалигини, унинг етакчи тармоқларидан бири ҳисобланган пахтачиликни юксалтиришда жуда қўл келмоқда. Бундай ер ҳамиртурушини мамлакатимизнинг барча пахтакор республикаларига етказиб беряпмиз. «Оқ олтин» етиштириш йилдан-йилга кўпайиб, ҳар гектар ердан олинадиган ҳосил миқдори ортиб бораётган экан, бунда бизнинг ҳам озми-кўпми улушимиз бор. Ишчиларимиз, инженер-техник ходим ва хизматчиларимиз ана шундай олижаноб вазифанинг бажарилишига ҳисса қўшаётганликлари билан ҳақли равишда фахрланмоқдалар.

КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларида химия саноатини, айниқса унинг минерал ўғитлар ишлаб чиқарувчи соҳасини тараққий эттиришнинг катта программасини белгилади. Тўққизинчи беш йиллик мобайнида бундай маҳсулотлар ишлаб чиқариш кескин ортади, сифати эса яхшиланади. Бу шарафли ва масъулиятли вазифани тўла-тўкис бажаришга бошқа коллективлар қатори комбинатимиз ишчи-хизматчилари ҳам ёрдам беришлари керак. Беш йиллик давомида корхонамиз янада камол топади. Минерал ўғитлар ишлаб чиқариш анча ортади, сифати яхшиланиб, таннархи камаяди. Бунинг учун янги ишлаб чиқариш қувватлари фойдаланишга топширилади. Кўплаб замонавий ва унумли ишлайдиган асбоб-ускуналар ишга туширилади, мавжуд қувватларни реконструкциялаш бўйича тадбирлар амалга оширилади.

Коллективимиз ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, тўққизинчи беш йиллик планини муддатидан анча илгари бажариш ва ишлаб чиқаришнинг лойиҳадаги қувватларини тўлароқ ўзлаштиришга эришиш йўли билан қўшимча 50 минг тонна минерал ўғит тайёрлаб, колхоз-совхозларга етказиб беришга қарор қилди. Химикларимизнинг бу ташаббусини Ўзбекистон КП Марказий Комитети маъқуллади. Бундай қувончли воқеа ишчи-хизматчиларимиз ғайратига-ғайрат қўшди, меҳнатда янги-янги зафарларга руҳлантириб юборди. Шунинг учун ҳам ҳозирги кунларда барча цехлар эл-юрт олдида берилган ваъданинг тўла уддасидан чиқиш йўлида ҳормай-толмай ишлашяпти.

Муваффақиятларимиз гарови бўлган социалистик мусобақани ташкил этишга алоҳида эътибор беряпмиз. Унинг қатор янги формалари қўлланила бошланди. Айниқса индивидуал мусобақаларни ташкил этишга алоҳида эътибор берилмоқда. «Ўз касби бўйича энг моҳир ишчи» номини олиш учун ҳам мусобақа йўлга қўйилди. Ҳар кварталда у бир марта якунланиб, шундай номни олган ишчи моддий жиҳатдан рағбатлантирилади — унинг маошига қўшимча ҳақ тўланади.

Умуман, химикларимизнинг 90 процентдан, ортиғи социалистик мусобақада қатнашмоқдалар. Уларнинг аксарияти шахсий мажбуриятлар олиб ишлашяпти. Айниқса, Тошкент самолётсозлик заводининг фрезерчиси, СССР Олий Советининг депутати Альбина Александровна Девятова издошлари сафи тобора кўпайиб бормоқда. Бу ватанпарварлик ҳаракатига 301-цехнинг ўртоқ Потешкина бошлиқ смена коллективи биринчи бўлиб қўшилди ва беш йилликни тўрт йилда бажаришга аҳд қилди. Корхона маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари бу қимматли ташаббусни барча цехларда кенг ёйиш учун амалий чора кўрдилар. Ҳозир бу ҳаракат иштирокчилари қаторида ўнлаб смена коллективлари бор. Улар беш йиллик планни асосий кўрсаткичлар бўйича тўрт ва тўрт ярим йилда бажаришга қарор қилдилар.

Биз бир неча йилдан бери Навоий химия комбинати коллективи билан мусобақалашяпмиз. КПСС Марказий Комитетининг социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш ҳақидаги қароридан сўнг икки коллектив ўртасидаги мусобақа янада пухтароқ ташкил этилди. Ўртада шартнома тузилди. Бу шартномада турдош корхоналар ишчи хизматчиларининг 1972 йилда зиммаларига олган барча социалистик мажбуриятлари акс эттирилган. Ваъданинг тўла уддасидан чиқиш учун коллективлар вакиллари бир-бирларига вақти-вақти билан ташриф буюрадилар, ўзларида бўлган янгиликлар, прогрессив технология ва илғор иш усулларини ўзаро баҳам кўрадилар. Бу, албатта, ишлаб чиқаришнинг юксалишига, давлат планлари муваффақиятли бажарилишига катта ёрдам беради.

Ўтган хўжалик йилини яхши кўрсаткичлар билан якунлаган коллективимиз тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йилида ҳам анча дуруст ишламоқда. Минерал ўғитлар ва аммиак ишлаб чиқариш ўтган йилнинг шу давридагига қараганда анча ортди. Айниқса, карбамид тайёрлаш кўпайди. Ўтган тўрт ойда бундай маҳсулотни ишлаб чиқариш 1971 йил шу давридагига қараганда 15 процент ошди.

Химикларимиз эртага нишонланадиган анъанавий байрамларини меҳнат тортиқлари билан кутиб олмоқдалар. Социалистик мусобақани авж олдириш, илғорлар тажрибасини оммалаштириш, янги асбоб-ускуналарни жорий қилиш ва ҳар бир ишчи-хизматчининг зарбдорчасига ишлаши туфайли тўрт ойлик давлат плани асосий техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича дуруст бажарилди. Пландагидан ташқари мамлакатимиз пахтакорларига салкам 4 минг тонна минерал ўғит ва бир неча минг тоннага яқин карбамид етказиб берилди. Ҳаммаси бўлиб пландагидан ташқари 260 минг сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинди.

Коллективимиз эришган бу меҳнат ютуқларида карбамид ишлаб чиқариши ва минерал ўғитлари цехи ишчи-хизматчиларининг ҳиссалари катта бўлди. Буларда меҳнатнинг пухта ташкил этилиши, технологик жараёнларга қатъий амал қилиниши, мавжуд асбоб-ускуналар ва агрегатларнинг бир меёрда ишлашининг таъминланиши туфайли планлар ва социалистик мажбуриятлар беками-кўст бажаряляпти, цехлараро социалистик мусобақада яхши натижаларга эришиляпти.

Байрамимиз арафасида ўзининг ҳалол ва самарали меҳнати, ижодий изланиши, ишбилармонлиги билан коллектив ўртасида катта обрў орттирган ишчи-хизматчилар номини зўр хурсандчилик билан тилга олгинг келади. Аппаратчилардан Скворцова, Ромашов, слесарлар бригадирлари Ермушов, Решетников, электрослесарь Никитин ва бошқа ўнлаб химикларимиз шулар жумласидандир. Улар нормани зиёдаси билан адо этиб, меҳнатда касбдошларига ўрнак бўлишяпти.

Ўзбекистон химия саноатининг тўнғич корхонаси ҳисобланган комбинатимиз Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 23 йиллиги кунида ишга туширилган эди. Ана шундан бери орадан ўттиз йилдан ортиқ вақт ўтди. Ана шу йиллар давомида миллионлаб тонна минерал ўғитлар ишлаб чиқарилиб, қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига етказиб берилди. Комбинатимиз коллективи ҳақиқатан ҳам деҳқонларимизнинг кўмакдоши, ҳамкори сифатида мақтовга сазовор ишлар қилдилар.

Биз бундан буён ҳам пахтакорларга иложи борича кўпроқ минерал ўғит етказиб беришга астойдил ҳаракат қиламиз.

ТАДҚИҚОТЛАР, ИЗЛАНИШЛАР

Кимёгарлар кунига бизнинг институт олимлари ҳам катта ҳозирлик кўрдилар. Қатор муҳим темалар устида олиб борилган тадқиқотлар муваффақиятли якунланди.

Институтимиз 1943 йилда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси системасида илмий тадқиқот муассасаси базасида тузилди. Бу ерда силикатлар, алколоидлар, кўмир ва нефть, физик ва анатомик кимёлар, органик синтез, тузлар мувозанати лабораториялари бор эди. Илмий йўналишимиз Ўзбекистоннинг табиий ресурслари ва улардан оқилона фойдаланиш йўллари, пахта ҳосилдорлигини ошириш, ўғит ишлаб чиқариш, пахта маҳсулотларидан кенг фойдаланиш, ёғ-мой гидролиз заводларининг тараққиёти билан боғлиқ муҳим тематик планга мувофиқ олиб борилди.

Шунга кўра, илмий муассаса лабораториялари кенгая борди. Электр кимёси ва гидрометаллургия, аналитик кимё, табиий полимерлар кимёси, органик катализ, каллоид кимё, газ кимё синтези каби соҳалар ривож топди.

1966 йилда илмий муассасада ўғитлар кимёси ва технологияси бўлими ташкил этилди. Бу бўлимларда бир нечта мураккаб ва фосфорли, азотли ўғитлар, калийли ўғитлар, микроўғитлар, анорганик моддалар кимёвий техникасининг илмий асослари, агрокимё, тупроқшунослик лабораториялари иш олиб бормоқда. Шунингдек, Чирчиқ тажриба базаси ҳам мавжуд.

Институтнинг алколоидлар ва ғўза кимёси ҳамда табиий полимерлар кимёси лабораториялари базасида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ўсимлик моддалари кимёси институти, 1959 йилда ташкил этилган пахта целлюлозаси кимёси ва кимёвий технологияси институти иш бошлади. Шунингдек, кимё институтининг органик катализ лабораторияси базасида Ўрта Осиё нефть маҳсулотлари илмий-тадқиқот маркази очилди.

Ҳозир институтимиз бир қатор илмий йўналишлар бўйича тадқиқотлар олиб бормоқда, Таркибида макро ва микроэлементлар, заҳарли кимёвий моддалар, гербицидлар ва дефофолиантлар бўлган қаттиқ, суюқ, мураккаб ва аралаш комплекс ўғитлар кимёси ва технологиясининг илмий асослари ўрганилмоқда. Шу билан бирга структуралаш ва барқарорлаш хусусиятларига эга бўлган полиэлектролитлар, сирт актив моддалар олиш ва амалда татбиқ қилишнинг илмий йўналишлари ҳам ишлаб чиқилмоқда. Биз цемент олиш, унинг коррозияси ва қотиши физик кимёсини текшириш устида ҳам иш олиб бормоқдамиз.

Эндиликда маҳаллий хомашё асосида сифатли шишалар олиш мумкинлиги ҳам исботланди. Табиий ва синтетик сорбентлар хусусиятларини текшириш ҳамда табиий минерал сорбентларни активлаш, уларни амалда татбиқ этиш масаласи ҳам асосий тадқиқотлардан бири бўлиб қолди.

Рангли ва сийрак металларни хомашёдан ажратиб олишда электрокимё, экстракция, адсорбция, чўктириш методларини яратиш устида ҳам иш олиб борилмоқда. Глинозем олиш мақсадида қаолин гиллари кимёсини ва кимёвий ишлаш технологиясини текшириш, рангли ва сийрак ҳамда ўтувчан металлар комплекс бирикмаларининг физик ва кимёвий усуллари ёрдамида текширишлар қилинмоқда. Кўмирнинг кимёвий таркиби ва тузилишини текшириш, янги таҳлил усулларини ва кўмирдан оқилона фойдаланиш йўлларини яратишга ҳам қўл урилди.

Институтимиз ўз фаолиятини СССР Фанлар академиясининг илмий советлари билан координациялашган ҳолда олиб бормоқда. Илмий муассаса сувда эрувчан полимерлар, сорбентлар, газ кимё синтези ва минерал ўғитлар соҳасида қардош Болгария, силикатлар кимёси ва технологияси бўйича эса Венгрия кимёгарлари билан алоқа боғлашган. Шунинг учун ҳам илмий журналларда бу соҳадаги ижодий ютуқларимиз мунтазам ёритиб турилибди. Бундан ташқари 50 дан ортиқ монография ва тематик тўпламлар нашр қилинди.

Кимё институти кўпгина ибратли ишларнинг ташаббускоридир. Академиянинг кимё ва кимё технологияси бўлимининг коллоид кимё, ўғитлар ва силикатлар кимёси ва технологияси, рангли металлар ва гидрометаллургия соҳалардаги илмий кенгашларда институтимиз етакчи роль ўйнади. 20 дан ортиқ илмий тадқиқотлар натижалари халқ хўжалигининг турли соҳаларида қўлланилмоқда. 30 дан ортиқ илмий иш ишлаб чиқаришга тавсия этилди. Шу муҳим тадқиқотлар ичида икки иш Беруний номидаги Давлат мукофоти билан тақдирланди. Иттифоқ ва республика халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаларига ҳам бир нечта тадқиқотлар тақдим этилиб, уларнинг кўпи кўргазмаларнинг дипломлари билан мукофотланди.

Бундан кейин ҳам илмий тадқиқотларимиз халқ хўжалигини тараққий эттириш учун хизмат қилаверади.

М. АСҚАРОВ,
Кимё институти директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари, профессор.
Э. ОРИПОВ,
катта илмий ходим.

ХЎЖАЛИК ИСЛОҲОТИ АМАЛДА

(Боши биринчи бетда).

Ходимларга кенг кўламда иқтисодий билим бермай туриб, умумий иқтисодий таълимни амалга оширмай туриб, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш мумкин эмас. Бунинг учун яхши база — кабинетлар, қўлланмалар, адабиёт ва кадрлар бўлиши керак.

Ҳозирги шароитда давлат стандартлари ва техникавий шарт-шароитларнинг роли кескин суратда ортиб бормоқда. Булар шундай қонун бўлиши кераккки, Ватан ва жаҳон классининг энг юксак талабларига муносиб бўлган буюмлар шу асосда вужудга келтирилиши лозим.

Маҳсулотнинг юксак сифати учун курашдаги ана шу йўналишларнинг ҳаммаси партия ва ҳукуматнинг КПСС XXIV съезди директиваларини бажаришга қаратилган маълум қарорларига асосланади.

ИЛҒОРЛАР ТАЖРИБАСИНИ КЕНГ ЁЯЙЛИК

Конференция қатнашчилари бир қанча корхоналарни, шу жумладан эриши қийин ва ўтга чидамли металлар комбинатини бориб кўрдилар. Улар бу комбинатда корхонанинг бош инженери Н. Н. Сергеев конференцияда қилган докладида мисол қилиб келтирган тажрибани яққол кўриб билиш имконига эга бўлдилар. «Хўжалик ислоҳоти, — деди у, — объектив иқтисодий қонунларнинг ҳаракатини ҳар томонлама ҳисобга олишга асосланган. Бу эса ислоҳотни амалга ошириш жараёнида ҳар бир коллектив аъзосининг ишлаб чиқаришдаги, корхонанинг муваффақият қозонишидаги ўз ўрнини аниқ равшан билиб олишини талаб этади». Комбинатда хўжалик юритишнинг янги тартибига ўтиш арафасида иқтисодий таълим кенг кўламда уюштирилди; мутахассисларнинг бир группаси корхонадаги барча цехларда ишлар қандай бораётганлигини батафсил таҳлил этди. Иқтисодий хизмат ва меҳматни илмий асосда ташкил этиш лабораториялари вужудга келтирилди. Барча цехлар хўжалик ҳисоби асосида иш олиб бормоқда. Эндиликда хўжалик ҳисоби бригадалар, сменалар ва участкаларда ҳам жорий қилинмоқда. Ҳисоб-китоб ишлари ҳам такомиллаштирилмоқда: ишлаб чиқаришда бўладиган харажатлар йил сайин ҳисобга олинмоқда. Бундай шароитда маҳсулотнинг сифати пасайиб кетса, бунинг натижасида етказиладиган зарар дарҳол ҳаммага аён бўлиб қолади ва маҳсулот сифатини яхшилаш учун тегишли чоралар кўрилади.

Ислоҳот йилларида корхонанинг бир неча миллион сўмлик фондлари вужудга келди. Бу эса моддий рағбатлантиришнинг бошқа формаларидан фойдаланиш билан бир қаторда маҳсулот сифатини оширганлиги учун ходимларга мукофот бериш имкониятини ҳам туғдирди. Ана шу фондлардан санаторий, бассейн, стадион, пионер лагерларини қуриш, марказлаштирилган тартибдаги қурилиш ишлари ва янги машина-ускуналар сотиб олиш учун тегишли маблағлар ажратилди. Бу тадбирларнинг ҳаммаси техника тараққиётини жадаллаштириш ва корхоналарда кадрларнинг муқим ишлашини таъминлашга ёрдам беради. Бу чора маҳсулотнинг сифатини яхшилашга ҳам таъсир кўрсатади. Комбинат ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг мамлакат ичкарисида — минг-минглаб истеъмолчилари борлиги ва бундан ташқари корхонанинг маҳсулоти 22 чет давлатга, шу жумладан Англия, Германия, Федератив Республикаси, Япония, Канада каби мамлакатларга юборилаётганлиги бежиз эмас.

«Қизил тонг» фирмасининг директори С. У. Султонова, «Ташкентекстильмаш» заводининг бош инженери В. М. Филимонова ва бошқа корхоналар раҳбарларининг докладлари зўр иштиёқ билан тингланди. «Қизил тонг» фирмасида маънавий рағбатлантиришнинг кўп воситаларидан фойдаланилмоқда. Бу чора саратовликларнинг бенуқсон маҳсулот тайёрлаш ва маҳсулотни биринчи тақдим билан топшириш методини амалга оширишга ёрдам берди. Мисол учун яхши бригадаларга вимпеллар топшириш, «Аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқарувчи коллектив», «Қўли гул уста» унвонини бериш каби тадбирларни эслатиб ўтиш кифоядир». Ҳар бир иш жойида аъло сифатли меҳнат ҳаракати кенгайиб бораётганлиги ҳам диққатга сазовордир. Шу билан бирга аҳолининг талаби қунт билан ўрганиб чиқилмоқда, прогрессив стандартлар ва янги техника, илғор технология жорий қилинмоқда. Бунинг натижасида фирмада тобора яхши буюмлар ишлаб чиқарилмоқда (ҳозир 8 моделга сифат белгиси берилган). Шу билан бирга маҳсулотларни ишлаб чиқариш учун меҳнат сарфи камаймоқда, олинаётган фойда ортиб бормоқда, корхонанинг фондлари ҳам тобора кўпаймоқда.

«Ташсельмаш» заводининг ва пахтачилик учун машиналар яратадиган давлат махсус конструкторлик бюросининг тажрибаси ҳам конференция қатнашчиларининг эътиборини ўзига жалб қилди. Бу ерда узеллар ва деталларни имкони борича бир хиллаштириш ҳисобига янги машиналар ишлаб чиқариш муддатлари камайтирилмоқда ва сифати яхшиланмоқда. Маҳсулотнинг пишиқ ва пухталиги моҳирона оширилаётган «Средазэлектроаппарат» бирлашмасининг; сифатни контрол қилиш системаси ғоят такомиллаштирилган, маҳсулотни нуқсонсиз тайёрлаш методи жорий этилган В. П. Чкалов номли авиация заводининг; стандартлаш ва метрология хизмати намунали ташкил этилган «Ташкенткабель» заводи ва «Узбектекстильмаш» бирлашмасининг ҳамда бошқа илғор корхоналарнинг тажрибасини ҳам конференция қатнашчилари қизиқиб ўргандилар.

СТАНДАРТ—БИЗНИНГ ДЎСТИМИЗ

Кўпгина нотиқларнинг нутқларида яқин вақтларгача корхонани маҳсулот сифатини оширишга рағбатлантирадиган етарли даражада таъсирли иқтисодий методлар бизнинг ихтиёримизда бўлмаган эди, деган гапни эшитишга тўғри келди. Уларнинг ҳаммаси эндилинда бундай резервлар борлигини таъкидлаб ўтишди.

«Саноат маҳсулоти сифатини аттестация қилиш ягона системасининг асосий қоидалари» жорий этилди. Мамлакатда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг ҳаммаси уларнинг ҳозирги замон талабларига нақадар мос келишига қараб аттестация қилиниши лозим. Дунёдаги энг яхши намуналар даражасида бўлган ва давлат сифати белгисига муносиб маҳсулотларнинг ҳаммаси юқори категорияга ўтади. Иккинчи категорияга эса ҳозирги замон нормалари ва стандартларидан бир оз қолишадиган ва ишлаб чиқаришдан олиб ташланиши лозим бўлган маҳсулотлар киради. Олий категориядаги маҳсулотни ишлаб чиқарганлик учун корхона маҳсулотни реализация қиладиган нархларга қўшимча ҳақ белгиланади. Иккинчи категориядаги маҳсулотни ишлаб чиқарувчи корхона эса уни камроқ нархда реализация қилишга мажбур бўлади.

Ҳозир мамлакатда чиқарилаётган маҳсулотни аттестация қилиш иши — сифатни бошқаришнинг иқтисодий системаси учун пойдевор бўлиб хизмат қиладиган асосий босқичнинг ўзи кенгайиб бормоқда. Ўзбекистондаги кўпгина корхоналар бу ишни етарли равишда олиб бормаётирлар. Иқтисодий конференция министрликлар, идоралар ва корхоналарнинг раҳбарларига маҳсулотни аттестациядан ўтказиш ишини 1972 йил давомида тугаллашни тавсия қилди.

Стандартларнинг бошқа бир муҳим ролига ҳам эътибор қаратиб ўтилди. Давлат стандартларини бузган ҳолда тайёрланган у ёки бу маҳсулотларни реализация қилишни стандартлаш идоралари неча марталаб «ёпиб қўйган» пайтда стандартларнинг роли қайта-қайта ўзини кўрсатган эди. Стандартларни бузишга йўл қўйган корхоналарга нисбатан иқтисодий чоралар кўрилади. Чунончи, брак маҳсулот чиқарган корхона истаса-истамаса икки йўлдан бирини танлаб олиши; ё моддий зарар кўриши ёки маҳсулот сифатини ошириш учун шошилинч тадбирларни амалга ошириши лозим бўлади. Одатда, иқтисодий чоралар тез ёрдам беради.

«АЪЛО» СИФАТЛИ ИШЛАЙЛИК

Иқтисодий конференция қатнашчилари бир овоздан қабул қилган тавсиялар — Ўзбекистон корхоналарининг маҳсулоти сифатини ошириш юзасидан яқин йиллар ичида қилинадиган ишлар программасидан иборат. Бу ҳужжат проблеманинг ҳамма жиҳатларини: иқтисодий ишни такомиллаштириш; мусобақани яхшироқ ташкил этиш; стандартлаш органларига ва техника контроли бўлимларига кадрлар танлаш проблемаларини ўз ичига олади. Ўлчов методлари ва воситаларини яхшилаш; техника ҳужжатларини расмийлаштириш ва лойиҳа ишини яхшилаш; экспериментал лойиҳалашнинг моддий базасини ривожлантириш; илғор тажрибани умумлаштириш ва пропаганда қилиш методлари ҳамда кўпгина бошқа проблемалар ҳам шулар жумласига киради. Конференция қатнашчилари ҳар бир корхонада маҳсулот сифатини ошириш, уни пишиқ-пухта қилиб чиқариш ҳамда уларни 1972—1975 йилларда сифат белгиси олиш учун аттестациядан ўтказишнинг комплекс планларини тузиб чиқиши лозим, деган хулосага келдилар. Бу ишга активларнинг кенг доираси жалб этилиши керак.

Кўпгина қимматли таклифлар ўртага ташланди, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг янги резервлари кўрсатиб берилди. Эндиги иш белгиланган режаларни амалга оширишга боғлиқ.

Ю. КРУЖИЛИН.
ЎзТАГ мухбири

28 МАЙ — ЧЕГАРАЧИЛАР КУНИ

СЕРГАК ПОСБОНЛАР

Совет давлатининг доҳийси ва ташкилотчиси В. И. Ленин чегара қўриқлашни социалистик Ватанимизни қурол билан қўриқлашнинг шаклларидан бири, унинг хавфсизлигини таъминлашнинг муҳим фактори, деб биларди.

1918 йил 28 майда В. И. Ленин чегарани муҳофаза қилишни таъсис этиш ҳақида Халқ Комиссарлари Советининг Декретига имзо чекади. Бу Декрет Совет давлати чегараларини қўриқлашнинг асосий принципларини, чегара қўшинларининг вазифаларини белгилаб берди. Булар ҳозирги кунда ҳам ўз аҳамиятини сақлаб қолмоқда.

Ёш Совет давлатининг чегара қўшинларининг таркиб топиши ички контрреволюция ҳамда чет эл интервенцияси билан қақшатғич жанглар олиб борилаётган бир даврга тўғри келди. Чегара қўшинлари душман айғоқчи, жосус ва қўпорувчилари ҳамда совет чегараларининг мустаҳкамлигини синаб кўрмоқчи, СССРда социализм қурилишига шикаст етказмоқчи бўлган бошқа кўп унсурларга қарши шиддатли курашларда ўсиб, вояга етди. Чегарачи жангчиларимиз оммавий қаҳрамонлик кўрсатиб, баъзан жонларини ҳам аямай, Совет тупроғи ва чегаралари дахлсизлигини бузмоқчи бўлган душман уринишларига зарба бериб, қўшинларимизнинг жанговар йилномасига қатор шонли саҳифаларни қўшдилар.

Империализмнинг зарбдор кучи бўлган фашистлар Германиясига қарши мислсиз жанг қилинган бўронли йилларда барча совет кишилари сингари чегара жангчиларимизнинг ҳам ажойиб фазилатлари бекиёс куч билан намоён бўлди. 1941 йилнинг июнида бизнинг чегара пунктларимизга душман олов сели ёғдирган пайтда бирорта ҳам заставамиз, хоҳ, у душман танклари йўлида турган бўлсин, хоҳ унинг авиацияси зарбаси остида бўлсин, ўз мудофаа участкасини ташлаб кетмади. Душман кўпинча заставаларимизни айланиб, қамал қилиб ёки унинг составини тўла йўқотишга эришган бўлса ҳам жангчи чегарачиларимизни қурол ташлашга мажбур қилолмади. Ҳарбий чегара заставаси чинакам қўрғонга айланди. Чегарачилар душман билан жон олиб—жон бериб, охирги ўқлари қолгунча олишдилар.

Чегара қўшинларимизнинг Улуғ Ватан уруши фронтларидаги жанговар ишлари юксак баҳоланди. Ўнлаб чегара қисмлари орденлар билан мукофотланди, 200 дан ортиқ чегарачига Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. Минглаб чегарачилар Совет Иттифоқи орден ва медаллари билан мукофотланди.

Маълумки, СССРда социалистик қурилиш муваффақиятлари, социалистик ҳамдўстлик барча мамлакатларининг мустаҳкамланиб бораётганлиги империализм лагерида қаҳр-ғазаб уйғотмоқда. Империалистлар янги жаҳон урушига актив тайёргарлик кўриб, разведкаларининг қўпорувчилик фаолиятини муттасил кучайтирмоқдалар. Совет чегарачилари НАТО қатнашчилари бўлган капиталистик давлатлар ҳарбий разведкаларининг активлашиши билан муттасил дуч келмоқдалар. Совет чегаралари яқинида уларнинг разведкачи самолётлари учиши кўпаймоқда, жосус кемалар эса совет сувлари яқинида тўхтовсиз кезиб юрибди. Радиотехникавий разведка интенсив равишда давом эттирилмоқда. Жосуслик хизматига фан ва техниканинг энг сўнгги ютуқлари ҳам қўйилмоқда. Душман разведкачилари чегара орқали ўтиш усулларини тинмай такомиллаштириб, ўз агентларининг тобора усталик билан ишлашларига эришмоқдалар.

Ана шу шароитда совет чегарачиларидан жуда хушёр ва доимо жанговар тайёргарлик ҳолида бўлиш талаб қилинади. Кейинги йилларда совет чегара қўшинлари сифат жиҳатидан ривожланишда каттагина қадам ташладилар. Уларнинг техника билан қуролланиш даражаси ўсди. Қисм ва бўлинмалар мукаммал қурол-яроғ, замонавий ҳарбий техника, радиотехника ва инженерлик воситаларига эгадирлар. Чегарачилар ихтиёрига бронетранспортерлар, самолёт ва вертолётлар, тезсузар кема ва қайиқлар бериб қўйилган. Улар зарур кучларни хавфли йўналишларда тез ва оператив равишда тўплаш, душман хатти-ҳаракатларини олдиндан бартараф қилиш, чегара бузувчиларнинг пайдо бўлганлигини дарҳол аниқлаш имконига эгадирлар.

Шимолий қутбнинг қаҳратон аёзи ҳам чегара посбонларига писанд эмас. Улар куну тун хушёрликни бой бермайдилар. Суратда: ефрейторлар Михаил Чекулаев (чапда), Борис Ладилин дозорда.

Б. Корзин фотоси, ТАСС фотохроникаси.

Совет чегара қўшинларининг шахсий состави жуда кўп миллат фарзандларидан иборат бўлиб, маълумотли, жисмонан баркамол, маънавий жасур ёшлардир. Уларнинг ота-оналари Совет Ватанини гитлерчилар ҳужумидан фидокорлик билан ҳимоя қилдилар. Уларнинг ворислари бўлган ёшлар эса коммунизм ишига чексиз берилган авлоддир. Солдатлар, сержант ва старшиналар чегара хизматининг ажойиб усталари бўлиб, ҳарбий техника ва қурол-яроғни жуда пухта биладилар, Ватан чегаралари даҳлсизлиги учун ўз шахсий жавобгарликларини чуқур хис қиладилар. Совет халқларининг ишлари фикр-ўйлари улар ҳаётига сингиб кетган. Чегара қўшинларининг олтин фонди офицерлик корпусидир. Чегара қисм ва бўлинмалари бошида катта ҳаёт мактабида ўқиган тажрибали кадрлар турибди. Ҳозирда ҳар бир иккинчи офицер олий маълумотга эга бўлиб, катта кўпчилиги Ленин партияси аъзоларидир. Коммунист ва комсомоллар чегара қўшинлари шахсий составининг 80 процентдан зиёдроғини ташкил қилади.

Чегара жангчилари турмушида ҳам катта ўзгаришлар содир бўлди: жуда кўп заставаларнинг чегарачилари янги казармаларга кўчиб ўтдилар, қатор жойларда комплекс ҳарбий шаҳарчалар қурилди. Буларда солдатларнинг ҳаёт кечиришлари ва хизмат бурчини ўташлари учун ҳамма шарт-шароит муҳайё қилинган. Бу заставаларда клублар, кутубхоналар тобора кўпайяпти, кўпчилигида эса телевидение хизматидан фойдаланилмоқда.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати чегара жангчиларининг фидокорона меҳнатини юксак қадрламоқдалар. Кейинги йилларда Ватан чегараларини муҳофаза қилишдаги намунали хизмати, жасорат ва шижоати учун минглаб солдат, сержант ва офицерлар Совет Иттифоқи орден ва медаллари билан тақдирландилар. Энг яхши қисмларга хизматларига яраша мукофотлар берилди.

СССР ташкил қилинганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақа қўшинларда жанговар тайёргарлик даражасининг янада ошишига, чегара муҳофазасининг мустаҳкамланишига кўмаклашмоқда. Чегара қисмларининг кўпчилигида социалистик мажбуриятлар муваффақиятли бажарилиб, кўпгина аълочи бўлинмалар, жанговар қисмлар ва постлар етишиб чиқмоқда.

Чегара жангчилари Ватанимиз чегараларини қўриқлаш борасидаги ўз жанговар вазифаларини чегара яқинидаги районлар аҳолиси билан ҳамкорликда адо этмоқдалар. Ишчилар, колхозчилар ва совет зиёлилари чегарани қўриқлашда, унинг бузилишига олиб келувчи ҳар қандай уринишнинг олдини олишда чегарачиларимизга фаол ёрдам кўрсатмоқдалар. Совет кишиларининг давлатимиз хавфсизлиги тўғрисида қилаётган ватанпарварона ғамхўрликлари чегарачиларга ёрдам кўрсатишнинг ажойиб формаларини вужудга келтирди. Ихтиёрий халқ дружиналари ҳамда чегарачиларнинг ёш дўстлари отрядлари шулар жумласига киради. Маҳаллий аҳолининг чегара қўшинларига бераётган ёрдами нақадар самарали эканлигидан шу нарса далолат берадики, бизда ҳар бир тўртинчи чегара бузувчи жосус дружинниклар ёки улар ёрдамида қўлга олинмоқда. Чегарани муҳофаза қилишдаги актив ёрдамлари ва бу ишда кўрсатган шижоатлари учун ихтиёрий халқ дружиналарининг юзлаб аъзолари «СССР давлат чегарасини муҳофаза қилишда намуна кўрсатганлик учун» медали билан мукофотланиб, минглаб актив ёрдамчилар эса округ қўмондонлиги ва чегара атрофлари томонидан тақдирланганлар.

Совет Социалистик Республикалар Иттифоқининг чегараси мустаҳкам. Совет чегарачилари бундан буён ҳам Ватан олдидаги ўз муқаддас бурчларини шараф билан бажариш учун барча тадбир-чораларни кўраверадилар.

Григорий ВЛАСЕНКО, генерал-майор. (АПН).

Мамлакатимиз жанубий чегараларининг соқчилари қаҳрамон чегарачи Александр Коряков ҳайкали олдида Давлат сарҳадларини қўриқлашга чиқиш олдидан сафландилар. Бу застава кўпмиллатли чегарачилардан иборат.

Г. Багдасарян фотоси. ТАСС фотхроникаси.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

АФРИКА ОЗОДЛИГИ КУНИ ШАРАФИГА

СССР Ташқи ишлар министрлиги 25 майда Африка озодлиги куни муносабати билан қабул маросими ўтказди. Қабул маросимида Жазоир, Миср Араб Республикаси, Бурунди, Юқори Вольта, Гана, Камерун, Кения, Конго Халқ Республикаси, Сомали Демократик Республикаси, Тунис, Уганда, Марказий Африка Республикаси, Чад, Эфиопия, Руанда элчилари, шунингдек Ливия, Мали, Сенегал, Сьерра-Леоне, Гвинея, Замбия, Заир, Мавритания, Нигерия, Судан, Танзания Бирлашган Республикасининг муваққат ишлар вакиллари ва Марокаш элчихонасининг вакили ҳозир бўлдилар.

СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари С. П. Козирев қабул маросимида ҳозир бўлганларни табриклаб нутқ сўзлади. У Африка озодлиги куни муносабати билан СССР Олий Совети Президиуми ва Совет Ҳукуматининг дўстона табрикномасини ўқиб эшиттирди.

Эфиопия элчиси Беллете Гебре Цадик миллий мустақилликни мустаҳкамлаш учун, мустамлакачилик ва ирқчиликка қарши кураш олиб бораётган Африка халқларига бераётган ёрдами ва бирдамлиги учун африкалик дипломатлар номидан Совет Иттифоқига миннатдорчилик билдирди.

(ТАСС).

ЦЕЙЛОН КОМПАРТИЯСИ РАИСИНИНГ МУРОЖААТИ

КОЛОМБО, 25 май. (ТАСС). Цейлон Коммунистик партиясининг раиси С. А. Викремасингхе чиқарган мурожаат Цейлон Компартияси Марказий Комитетининг органи ҳафталик «Мавбима» журналининг охирги сонида эълон қилинди. «Цейлон Шри Ланка республикаси деб эълон қилинганлиги мамлакатимиз суверенитетини мустаҳкамлаш ишида муҳим воқеадир, дейилади шу мурожаатда. Сиёсий эркинликни сақлаб қолиш ва иқтисодий мустақилликка эришиш учун социалистик йўлдан изчиллик ва қатъият билан олға бориш зарур. Шу сабабли Цейлон Коммунистик партияси ҳукумат билан биргаликда ана шу вазифани муваффақиятли ҳал этиш учун ўзининг бутун кучини сарфламоқда». Мурожаатда шу нарса таъкидлаб ўтиладики, «Шри Ланка республикасининг тараққиёти учун тўғри сиёсий ва иқтисодий негизларни яратиш, социалистик давлатлар ва миллий-озодлик ҳаракатлари билан алоқани мустаҳкамлаш, империалистик кучларнинг кирдикорларига нисбатан жуда ҳушёр бўлиб туриш зарур».

ДЎСТЛИК ВИЗИТИ

СОФИЯ, 25 май. (ТАСС). Дунай бўйлаб машқ қилиб юрган Совет ҳарбий кемалари отрядининг Болгарияга визити қардошларча дўстлик вазиятида ўтмоқда.

Кеча совет денгизчилари Болгар маорифи ва маданияти, славян ёзуви ва болгар матбуоти куни муносабати билан Русе шаҳрида ўтказилган намойишда ҳозир бўлдилар.

Отряд қўмондонлиги Русе округи ва Русе шаҳри раҳбарлари шарафига байроқдор кемада зиёфат берди.

Денгизчилар округдаги кооператив хўжаликлардан бирини ва ёшлар лагерини бориб кўрдилар. Бўлиб ўтган концертда болгар хонандалари ва раққосалари билан бирга матросларнинг бадиий ҳаваскорлик қатнашчилари ҳам ўз санъатларини намойиш қилдилар.

Русе пионерлари ва ўқувчиларининг бир группаси совет жанговар кемаларига меҳмон бўлиб келишди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

БРЮССЕЛЬ

Бу ерда НАТО мудофаасини планлаштириш комиссиясининг сессияси тугади. Сессия ишида НАТО блокига аъзо бўлган 14 мамлакат мудофаа министрлари иштирок этдилар (Франция комитет ишида қатнашмаётир.

Министрлар, жумладан, блокнинг ҳарбий харажатларини планлаштириш билан боғлиқ бўлган масалаларни муҳокама қилдилар, шунингдек шарқи-жанубий Осиёдаги вазият тўғрисида АҚШ мудофаа министри М. Лэйрднинг ахборотини тингладилар.

Айрим министрларнинг нутқларида, шунингдек сессия қабул қилган якунловчи ахборотда НАТО ҳарбий қудратини кучайтириш ва ҳарбий харажатларни кўпайтиришга бўлган даъват яна баралла эшитилди.

ХАРТУМ

Бугун бу ерда Судан революцияси ғалаба қозонган куннинг уч йиллиги нишонланмоқда. Пойтахтнинг марказий майдонида ҳарбий парад ва намойиш бўлди. Бу воқеага бағишланган тантаналар мамлакатнинг бошқа шаҳарларида ҳам бўлиб ўтди.

РИМ

Бугун Миланда металлни қайта ишловчи ва машинасозлик саноати ишчиларидан 60 минг киши иштирокида забастовка бошланди. Забастовка қатнашчилари иш билан тўла таъминланганликларини, меҳнат шароити яхшиланишини ва меҳнатга кўпроқ ҳақ тўланишини талаб қилмоқда. Улар ўртоқлари қонунга хилоф равишда ишдан бўшатилганликларига қарши қатъий норозилик билдирмоқдалар.

Милан ишчиларининг чиқишларини мамлакатдаги учта йирик касаба союз бирлашмаси —умумиталия меҳнат конфедерацияси, Италия меҳнаткашлар касаба союзлари конфедерацияси ва Италия меҳнат иттифоқи қўллаб-қувватлади.

Польша халқ республикаси. Мамлакат деҳқонлари экиш ишларини қизғин давом эттирмоқдалар. 150 минг тоннадан зиёд сара уруғ ажратиб олиб, қишлоқ кооператорларига жўнатилди. Мамлакат қишлоқ хўжалиги коллективларидаги барча ишлар механизациялашган. Деҳқонлар ихтиёрида 240 мингдан зиёд трактор, минглаб сеялкалар ва бошқа техниклар мавжуд. Суратда: Зеленогурск воеводлигига қарашли Швецко давлат хўжалиги майдонларида сунъий ўғит чиқариш пайти.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

ПИЛЛАКОРЛАР ҒАЙРАТИ

Яқинда биз Калинин районидаги Охунбобоев номли колхоз пиллакорларининг иши билан танишдик, илғор қурт боқарлар билан суҳбатлашдик.

— Хўжалигимиз пиллакорлари қурт боқиш мавсумини яхши тайёргарлик билан бошлаб юбордилар — деди пиллачилик бўйича агротехник А. Акбаров. — Мавсум бошланиши олдидан моҳир пиллачиларнинг семинар — кенгашини ўтказиб, тажрибаларимизни ўртоқлашиб олдик. Бундан ташқари, қурт боқиладиган хоналар сифатли ремонтдан чиқарилди. Сўкчаклар ўз вақтида тахт қилиб қўйилди. Энг муҳими қурт боқишни бекаму-кўст бошлаб юбориш учун етарли шарт-шароит яратдик.

Пиллачиларимизнинг бу йилги ниятлари 215 қути қурт уруғининг ҳар қутисидан 66 килограмм дан пилла топширишдан иборат. Бунинг учун 38 гектар майдондаги тутзорларни қулай агротехника муддатларида ишловдан чиқардик. Натижада қурт боқиш учун мустаҳкам озуқа базаси вужудга келтирилди.

Биз пиллачилар ўртасида социалистик мусобақа кенг йўлга қўйилган. Мавсум охирида мусобақа якунланиб, илғорлар колхоз правленияси томонидан қимматбаҳо буюмлар ва пул мукофотлари билан тақдирланадилар.

Хўжаликда Рихси Ғуломова, Санталат Аҳмедова, Лола Пирматова сингари моҳир пиллачилар кўплаб топилади. Улар ҳар қути қурт уруғидан 100—110 килограммдан пилла ҳосили етиштиришга аҳд қилишган.

Баҳром Ҳакимов, Набихўжа Эшонов, Рауф Пўлатов, Рашид Ҳасанов, Болтавой Ғуломов каби бригада бошлиқлари қуртхоналарда тез-тез бўлиб, пилла қуртларини ривожланишини кўздан кечирмоқдалар.

Область Советининг депутати Иқбол Ғуломова биз билан суҳбатда шундай деди.

— Ипак қурти парвариши нозик иш. Қурт боқилаётган хона ҳавоси тоза ва ҳарорати 23—25 даражада бўлиши ипак қурти ривожи учун муҳимдир. Эндигина озуқага кирган ипак қуртини ниҳоятда хушёрлик билан парвариш қилиш талаб этилади. Бир кеча-кундузда унга 10-12 мартагача озуқа бериб, меъёридан ошириб юбормаслик, хоналарни вақти-вақти билан шамоллатиб туриш керак.

Ҳа, Иқбол опа Ғуломова айтгандек, пилладан мўл ҳосил етиштириш ҳар бир пиллачининг ишни агротехника асосида тўғри ташкил эта билишига боғлиқ. Хўжаликнинг миришкор пиллачилари ўз зиммаларига олган юксак мажбуриятларини шараф билан бажариш йўлида астойдил курашмоқдалар.

Ш. СИДДИҚХЎЖАЕВ.

КАЛИНИН районидаги «Партия XXI съезди» совхози сабзавоткорлари меҳнаткашларни мўл маҳсулот билан таъминлаш йўлида астойдил меҳнат қилишмоқда. Ҳозир совхоз далаларида қулупнай териш қизғин олиб борилялти. Суратларда: [чапда] илғор ишчи К. Расулева [ўнгда] қулупнай териш пайти.

А. Абалян фотолари.

ОҲАНГАРОН

ИЛҒОРЛАР КПСС САФИГА

1-«Оҳангарон» совхозининг партия ташкилоти илғор ишчилар ҳисобига ўсиб бормоқда. КПСС аъзолигига қабул қилинганлар орасида совхознинг илғор бригада бошлиғи, сабзавоткор ўртоқ Ўринбой Ҳамдамов, сут соғувчи Баҳор Ортиқова, сабзавотчилик агрономи Анорбой Бойжигитов, механизатор Мўмин Умаровлар бор. Бошланғич ва цех партия ташкилотларининг йиғилишларида эса совхознинг илғор пиллачиси Маҳбуба Бийдаева, тракторчи Узоқ Йўлдошев ва бошқалар КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилиндилар.

ОБОД ПОСЕЛКА

Хонобод поселкаси кун сайин обод бўлиб бормоқда. Бу ерда яқинда болалар кутубхонаси учун янги бино қурилиб, фойдаланишга топширилди. Кутубхонада ўқув зали, китоб тарқатиш бўлими учун алоҳида хона ва бошқа заллар бор. Шунингдек, поселкада янги озиқ-овқат ҳамда саноат моллари билан савдо қилувчи магазин ҳам фойдаланишга топширилди.

МАИШИЙ ХИЗМАТ КОМБИНАТИ

Марказда аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхонаси ишга тушди. Янги корхонада меҳнаткашларнинг телевизор ва радиоприёмниклари ремонт қилинади, меҳнаткашларнинг буюртмалари асосида кийим-кечаклар тикиб берилади. Бу ерда ишлаётган фотосалон, химчистка ва бошқа цехлар ҳам район меҳнаткашларига хизмат кўрсатмоқда.

М. ҚАЮМОВ.

МУСТАҚИЛЛИК САМАРАЛАРИ

БУГУН — АФҒОН ХАЛҚИНИНГ МИЛЛИЙ БАЙРАМИ

Бугун жанубдаги қўшнимиз ва дўстимиз афғон халқи ўз мустақиллигининг эллик уч йиллигини нишонламоқда. 1919 йил 27 майда мустақилликка эришган афғон халқи ярим асрдан ортиқроқ вақт ичида миллий экономика ва маданиятни ривожлантиришда анчагина ютуқларни қўлга киритди.

Мустақилликнинг биринчи йилларида Афғонистонда аҳвол жуда ҳам оғир эди. Мустамлачилар мамлакатни бутунлай хонавайрон қилиб юборган, бунинг натижасида мамлакат хўжалиги тамомила издан чиққан эди. Афғонистон ёрдамга муҳтож бўлиб турган ана шу даврда унинг шимолдаги қўшниси—В. И. Ленин бошлиқ ёш Совет давлати ёрдам қўлини чўзди. Ҳар иккала мамлакат ўртасида дўстлик шартномалари юзага келди. Ҳар бир тузилган шартномада Афғонистонга ҳар томонлама ёрдам бериш кўзда тутилди. Совет ҳукумати ана шу шартномаларга мувофиқ, Афғонистонга тинимсиз ёрдам бериб келаётир. Совет Иттифоқининг дўстона ва беғараз ёрдами билан мамлакатда турли объектлар қурилди ва қад кўтармоқда. Айни вақтда бу иншоотлар малакали миллий кадрларни тайёрлашда ҳам катта аҳамиятга эга бўлаяпти. Ҳозирга қадар совет мутахассисларининг ҳамкорлигида жуда кўп афғон ишчиси турли касбларга ўргатилди. Шу муносабат билан Наглу ГЭСи асосий иншоотининг директори жаноб Фақиржон қуйидагиларни айтган эди: «Афғонларга слесарь, токарь, механик, электрик ҳунарларини ҳамда уларга экскаватор, кран, бульдозер ва бошқа техникаларни бошқаришни рус кишилари ўргатдилар».

Икки қўшни мамлакат ўртасида дўстлик муносабатларининг ривожланишига серқуёш республикамиз ҳам ўз ҳиссасини қўшиб келаётир. Совет Ўзбекистони Афғонистонда саноат корхоналарини лойиҳалаш ва қуришда, миллий кадрлар тайёрлашда кўмаклашмоқда. Бундан ташқари, республика саноат корхоналари ва ташкилотлари қурилаётган халқ хўжалиги иншоотлари учун Афғонистонга турли ускуналарни, жумладан, пахта тозалаш заводлари учун асбоб-ускуналар ва уларга керакли қисмларни, шунингдек саноат ва халқ истеъмоли товарларини етказиб бермоқда.

Афғонистон қиёфаси айниқса иккинчи жаҳон урушидан сўнг жуда ўзгариб кетди. Мамлакат шаҳарлари ва қишлоқларида катта ўзгаришлар рўй берди. Буни унинг пойтахти Кобул мисолида яққол кўриш мумкин. Эски иморатлар ўрнини янги кўп қаватли бинолар эгаллаб бормоқда. Янги кинотеатрлар, ўқув юртлари, меҳмонхоналар, давлат идоралари ва бошқа маъмурий бинолар қад ростламоқда. Совет Иттифоқининг бевосита илмий-техника ҳамкорлигида бунёд этилган уйсозлик комбинати, политехника институти, авторемонт заводи, аэровокзал, турар-жой бинолари ва бошқа иншоотлар Кобулнинг ҳуснига ҳусн қўшиб турибди.

Афғонистон ҳукумати мамлакатни ҳар томонлама ривожлантиришни план асосида олиб бориш орқали улкан ютуқларни қўлга киритмоқда. Шу орқали мамлакат саноати, қишлоқ хўжалиги ва халқ хўжалигининг бошқа соҳалари анча ривожланди. Халқнинг моддий ва маданий турмуши бирмунча яхшиланди. Ҳозирги кунда Афғонистонда халқ хўжалигини ривожлантиришнинг учинчи беш йиллик (1967—1972) плани муваффақият билан амалга оширилмоқда.

Афғонистон шу кеча-кундузда худди катта қурилиш майдонига ўхшаб кетади. Мамлакатнинг шимоли ва жанубида, ғарби ва шарқида саноат корхоналари, қишлоқ хўжалик объектлари, турар-жой бинолари, мактаблар, маданий марказлар қурилаяпти.

Шуни алоҳида қайд қилиб ўтиш керакки, Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасидаги муносабатлар йил сайин ривожланиб бораётир. Афғонистон бош министри Абдул Зоҳирнинг шу йил март ойида мамлакатимизда меҳмон бўлганлиги бунинг янги далилидир. Бош министр Совет Иттифоқида бўлганида уни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев қабул қилди. СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан Афғонистон бош министри ўртасида музокаралар бўлиб ўтди. Музокаралар давомида дўстона Совет-Афғон муносабатларини янада ривожлантириш масалалари юзасидан, шунингдек ҳар иккала томонни қизиқтирувчи актуал халқаро проблемалар хусусида фойдали равишда фикрлашиб олинди.

Афғонистон бетарафлик ва ҳарбий гуруҳларга қўшилмаслик сиёсатини изчиллик билан ўтказиб келаётир. Афғонистон ҳукумати тинчлиқ ва хавфсизлик учун, мустамлакачиликка қарши, ялпи ва тўла-тўкис қуролсизлаш учун тинимсиз курашиб келмоқда. Бу эса Афғонистоннинг халқаро майдондаги обрў-эътиборини ошириб бормоқда.

Афғон халқи ҳозирги вақтда мамлакат қиёфасини янада ўзгартириш борасида тинмай меҳнат қилмоқда. Барча совет кишилари бу йўлда эрксевар афғон халқига катта-катта муваффақиятлар тилайдилар.

И. УСМОНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтининг илмий ходими.

КИНОСАНЪАТИНИНГ УЛКАН АНЖУМАНИ

Осиё ва Африка мамлакатлари Тошкент-72 кинофестивали

ҚАРДОШЛИК ГУЛДАСТАСИ

Икки қитъа экран санъаткорлари анжуманида дунёнинг ҳамма еридан келган намояндалар пойтахт томошабинлари билан учрашмоқдалар, ўзлари билан олиб келган бадиий ва ҳужжатли кинофильмларини намойиш қилмоқдалар.

Санъат саройида халқаро кинофестиваль кўригига тақдим этилган фильмлар намойиш қилинмоқда. «Спутник» кинотеатрининг заллари эса Совет Социалистик Республикалари миллий киностудияларида ишланган янги фильмлар кўригига айланган. Шу йил декабрь ойида СССРнинг 50 йиллиги нишонланади. Санъат ва адабиёт аҳиллари ўз ижодларини шу улуғ санага туҳфа қилмоқдалар.

Мамлакатимизда қардош республикалар киностудиялари ишлаб чиқарган бадиий, ҳужжатли-хроникаль фильмлар йилдан-йил кўпайиб мамлакатимизда ва хорижий мамлакатларда томошабинларнинг катта қизиқишига сазовор бўлмоқда.

Мамлакатимизда 39 та киностудия ишлаб турибди. Бу киностудияларда хар йили юздан ортиқ ҳар хил тўламетражли фильмлар ва мингдан ортиқ қисқа метражли фильмлар ишлаб чиқарилмоқда.

Қардошларимиз Тошкент фестивали кўригига ўзларининг энг яхши бадиий ва ҳужжатли кинофильмларини олиб келганлар. «Спутник» кинотеатрида улар билан учрашувлар ўтказилади.

РСФСР

СССРнинг 50 йиллигига бағишланган кинофестивалда РСФСРнинг бир неча киностудиялари ўз фильмлари билан қатнашади. 1919 йилда Ленин «Кинофото ишларини национализация қилиш тўғрисида»ги Декретга қўл қўйган эди. Шу йилдан бошлаб совет киносининг тарихи бошланади. Инқилоб йилларида кино ишлари билан шуғулланган айрим шахслар ўз кинокорхоналарини хароба ҳолга келтирганлар. Кўп фильмлар ва фильмларни суратга оладиган аппаратлар йўқ қилиб юборилган. Ана шундай оғир бир аҳволда совет киноси дастлабки қадамини қўяди. Унинг илк ходимлари биринчи фильмларни яратади.

Бугунги кунда Россия Совет Федератив Социалистик Республикасида «Мосфильм», «Ленфильм» ва бошқа йирик киностудиялар ишлаб турибди. «Мосфильм» шуҳрати С. Эйзенштейн, В. Пудовкин, М. Ромм, И. Пирьев, М. Калатозов, Ю. Райзман, Г. Чухрай, С. Бондарчукларнинг номи билан боғланган. Киностудия «Турналар учади», «Солдат ҳақида баллада», «Инсон тақдири», «Коммунист», «Уруш ва тинчлик», «Халоскорлик» ва бошқа бир қанча машҳур бадиий фильмларни яратган. Бу кинофильмлар дунёнинг ҳамма кинотеатрларида катта муваффақият билан намойиш қилиниб келинмоқда.

«Ленфильм» киностудияси ҳам ўзининг ажойиб бадиий ва ҳужжатли фильмлари билан дунё кинотомошабинлари орасида катта шуҳрат қозонган. Бу студияда «Чапаев», «Максим ҳақида трилогия», «Болтиқ депутати», «Гамлет» ва бошқа бадиий фильмлар яратилган. Совет киносининг машҳур арбоблари ака-ука Васильевлар, Ф. Эрмлер, А. Зархи, И. Хейфиц, Г. Козинцев, Л. Трауберг, С. Герасимов ва С. Юткевичлар ана шу киностудияда ўзларининг машҳур кинофильмларини яратганлар.

Ўзбек режиссёри Равил Ботиров (олдида) чет элдан келган ҳамкасбларини Тошкент билан таништирмоқда.

Д. Рўзматов фотолари.

УКРАИНА

Иттифоқчи республикалар киностудиялари фестивалга олиб келган фильмлар орасида қардош Украина кинематографиячиларининг совғалари ҳам бор. Украина киностудиялари бепоён мамлакатимизнинг улкан санъат даргоҳларидан ҳисобланади. Александр Довженко ва Игорь Савченколар асос солган Украина кино санъати йилдан-йил ривож топиб, катта муваффақиятларни қўлга киритмоқда. Украина киносанъаткорлари «Арсенал», «Ер», «Щорс», «Гармонь», «Казак Голота ҳақида ўйлар», «Богдан Хмельницкий» ва бошқа машҳур кинофильмларни яратганлар. 1930 йилларда Довженко ва Савченко билан бирга Украина киностудияларида режиссёрлардан Л. Луков, И. Пирьев, А. Файнциммер, Б. Барнетлар бирга ишлаганлар. Уларнинг ижодий ҳамкорлигида «Катта ҳаёт», «Бой келин», «Тракторчилар», «Дербент танкери», «Зангори денгизда» каби фильмлар яратилган. Улуғ Ватан уруши йилларида Украина киносанъаткорлари «Александр Пархоменко», «Пўлат қандай тобланди», «Камалак», «Бўйсунмаслар» фильмларини, шунингдек урушдан кейинги йилларда «Разведкачининг жасорати» ва «Учинчи зарба» бадиий фильмларини томошабинларга тақдим этдилар. 50—60-йилларда Украина кино санъатида янги номлар чиқа бошлайди: А. Алов, В. Наумовларнинг «Нотинч ёшлик» ва «Павел Корчагин», Ф. Миронер ва М. Хуциевларнинг «Заречная кўчасида баҳор», В. Ивченконинг «Фавқулодда ҳодиса» ва бошқалар.

БЕЛОРУССИЯ

1924 йилда Белоруссия кинематографияси вужудга келади. Ўша йили Совет Белоруссиясининг ҳукумати «Белгоскино»ни ташкил этиш ҳақида қарор қабул қилади. Шу қарор қабул қилингандан уч йил ўтгач биринчи миллий белорус бадиий фильми «Ўрмон афсонаси» томошабинлар кўригига тақдим этилади. Бу фильмни режиссёр Юрий Тарич постановка қилган. Бу фильмда Белоруссия ишчилари ва деҳқонлари ўз диёрларида Совет ҳукуматини ўрнатиш учун олиб борган курашлари тасвирланган.

30-йилларда Белоруссия киностудиясида В. Корш-Саблин «Бахт изловчилар», «Менинг севгим» деган бадиий фильмларни муваффақиятли экранлаштиради.

Улуғ Ватан уруши йилларида белорус киносанъаткорлари ватанпарварлик темаларида бадиий ва ҳужжатли кинофильмлар яратабошлайдилар. Урушдан кейинги йилларда ҳам ана шу олийжаноб темага мурожаат қилинади. Режиссёр В. Корш-Каблин 1949 йилда машҳур «Константин Заслонов» кинофильмини экранлаштиради. Кейинги йилларда Минск бадиий фильмлар киностудиясида «Қизил япроқлар», «Соат ярим тунда тўхтади», «Қизча отасини излайди», «Москва—Генуя» ва бошқа ажойиб киноленталарни яратадилар.

Ёрқин лавҳалар

Тантанали очилиш маросимидан кейин дастлабки фильмлар намойиш қилинди. Томошабинлар республикамизнинг кекса киноарбоби, СССР халқ артисти Малик Қаюмовнинг ҳужжатли фильми «Ўзбекистон бўйлаб саккиз дақиқа», РСФСР кинематографчилари келтирган «Оловнинг бўйсундирилиши» бадиий фильмини кўрдилар. Биринчи фильмда қадимий ва навқирон Социалистик Ўзбекистонимизнинг ўтмиш тарихи, ҳозирги нурли ҳаёти ёрқин лавҳаларда жонланиб, залда ўтирганларни мамнун этди. Улар экранда жонланган лавҳалар орқали бутун республикамизни сайру саёҳат қилиб айланиб чиққан бўлдилар.

«Оловнинг бўйсундирилиши» бадиий фильмини «Мосфильм» киностудиясининг ижодий коллективи постановкачи режиссёр Данил Храбровицкий раҳбарлигида яратган. Фильмда ихтирочи-конструктор олим Андрей Башкирцевнинг (артист Кирилл Лавров) ҳаёт йўли ҳикоя қилинади.

Фильмда космосни эгаллаш учун давлатимизнинг раҳбар ходимлари, совет олимлари, корхоналар коллективларининг самарали ишлари кенг кўламда кўрсатилган. Ниҳоят космосга совет кишиларининг қўли билан яратилган биринчи ракета парвоз этади. Олис само бағридан сунъий йўлдошнинг таниш сигнали эшитилади. Совет Иттифоқи космосни эгаллашда олдинги маррага чиқиб олади. Башкирцевнинг кўп йиллик орзуси рўёбга чиқади.

Космосга янги ракета парвоз этади. Унда совет кишиси парвоз этиб, биринчи марта сирли юлдузлар оламига қанот ёзиб боради. Бу улуғ жасорат ва кашфиёт фильм асосини яратган. Томошабин икки қисмдан иборат бўлган бу фильмни зўр ҳаяжон билан томоша қилади.

«Спутник» кинотеатрида қардош Украина кинематографчилари олиб келган «Юлдуз нури» бадиий фильми намойиш қилинди. Бу фильмни Довженко номли киностудиянинг ижодий коллективи яратган. Фильмда 1923 йилда Ўзбекистонда Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун олиб борилган жанглар асосий тема қилиб олинган. Босмачилар бош кўтариб Ўзбекистоннинг чекка жойларидаги аҳолининг бошига кулфатлар келтирабошлайди. Қизил Армия меҳнаткаш халққа ёрдамга келиб, босмачиларни тормор келтиради. Октябрь қуёшидан нур эмган янги диёрда тинчлик ва осойишталик бошланади. Фильмда меҳнаткаш халқнинг қора кучларга қарши олиб борган курашларини тасвирловчи бир қанча ёрқин лавҳалар бор.

Қардош Белоруссия киносанъати делегацияси фестивалга «Отахон» бадиий фильмини олиб келганлар. Бу фильмда Улуғ Ватан уруши йилларида Белоруссия партизанларининг немис-фашист босқинчиларига қарши мардонавор кураши тавсирланган. Фильм асосига партизанлар бригадасининг командири Совет Иттифоқи Қаҳрамони Минай Шмирез образи олинган. Бу қўрқмас, жасур ва моҳир командирни партизанлар ҳурмат билан «Отахон» деб атайдилар. У билан энг хавфли топшириқларни бажаришга борадилар ва ҳар сафар ғалаба билан қайтадилар.

Фильмдаги бош ролларни белорус киносанъаткорларидан Ю. Горобец, Б. Владомирский, Л. Румянцева, В. Тарасовлар ижро этганлар.

Қардошлик кинофестивалининг улкан даргоҳига айланган «Спутник» кинотеатри ҳар куни тошкентлик кино мухлислари билан гавжум бўлмоқда. Пойтахт томошабинлари қардош республикалардан келган азиз меҳмонларни яқинлашиб келаётган СССРнинг 50 йиллиги тўйи билан муборакбод этиб, уларга янги ижодий парвозлар тиламоқдалар. Дўстлик кўзгуси бўлган янги кино фильмларини зўр қизиқиш билан томоша қилмоқдалар.

Н. ЭГАМНАЗАРОВ.

Осиё ва Африка мамлакатлари Тошкент халқаро II фестивалига қардош республикалар киносанъаткорлари ўзларининг ижодий маҳсулотларини тақдим этишган. Шунингдек, қардошларимиз «Тенг ҳуқуқли республикалар кино санъати» кўригига ҳам СССР 50 йиллигига бағишланган кинофильмлари билан келишган. Шу кунларда кинотеатрларимиз дўстлик экранлари нури билан чароғон. Суратда: «Ўрмон балладаси» (чапда, Қозоғистон) ва «Хатабала» (ўнгда, Арманистон) фильмларидан кадрлар.

„ХАТАБАЛА“

«Хатабала» фильми кўҳна Тифлис ҳаёти лавҳалари, шаҳарнинг сершовқин кўчалари тасвири билан бошланади. Ёш йигит Геворк Масисян Петербургдан қайтаркан, савдогар Замбахов уйига кириб бораётган гўзал Наталияга кўзи тушади. Унинг гўзаллигига мафтун бўлиб қолган йигит унга уйланишни мақсад қилиб қўяди. Геворк савдогар Исаййни учратиб, ундан ўша қизга уйланиши учун ёрдам сўрайди. Аммо, у номаълум қиз Исаййнинг никоҳидаги хотини бўлиб чиқади.

Шундай қилиб, оддий англашилмовчилик тўс-тўполон, ғавғо, яъни арманчасига хатабалани юзага келтиради. Ҳийлагар Исайй бу ғавғодан фойдаланиб, ўзининг улфати Замбаховга ёрдам бериш мақсадида, унинг хунук қизи Макритни соддадил Масисянга тўғриламоқчи бўлади. Чунки арман удумига кўра куёв тўй бўлгунга қадар қизни кўришга ҳақи йўқ эди. Фирибгарлар йигитни тўй кечаси жанжал кўтаролмайди ва ўз никоҳига олинган қиздан воз кечолмайди, деб ўйлайдилар...

Габриэл Сундукяннинг «Хатабала» пьесаси асосида ишланган бу фильм Агаси Айвазян ва Юрий Ерзинкян ҳамкорлигида яратилган.

Асосий ролларда Сос Саркисян, Фрунзик Марктчян, Лаура Вартанинян каби моҳир артистлар ўйнайди.

„ЎРМОН БАЛЛАДАСИ“

Улуғ Ватан урушининг ташвишли, даҳшатли кунлари. Жанг кетидан жанг. Чекиниш. Эвакуация. Немис снайперининг отган ўқи онани йиқитади. Она ўлади. Совет офицерининг ўн ёшлардаги қизи Ойгул немис фашистлари томонидан қуршаб олинган Белоруссиянинг қалин ўрмонида ёлғиз қолиб кетади...

СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган бу картина «Қозоқфильм» студияси томонидан суратга олинган. Фильм сценарийси А. Шарипов, А. Витензонлар томонидан ёзилган. Постановкачи режиссёрлар — Н. Жантурин ва Цой Гук Ин.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

9.55 — **Кўрсатувлар программаси.**

Ўзбек тилида: 10.00 — **«Қуёш ва мўъжизалар боғи»** (телевизион фильмлар), 10.20 — **«Дўстлик чаманзори»** (концерт).

11.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

16.35 — **Кўрсатувлар программаси**, 16.40 — **«Старшеклассник»** программаси (рус тилида).

Ўзбек тилида: 17.20 — **«До-ре-ми-фа-соль»** (болалар учун музикали кўрсатув), 18.00 — **«Ахборот»** информацион программаси (рус тилида), 18.20 — **Музикали спектакллардан қўшиқлар**, 19.10 — **Халқ контроли экрани**, 19.40 — **«Ахборот»** информацион программаси, 20.00 — **«Гаровга тикилган ҳаёт»** (кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 17-серияси), 20.50 — **«Олтин водий»** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун программа), 22.30 — **Кинофестиваль кундалиги**, 23.20 — **Чегарачилар куни олдидан. «Тоғдаги застава»** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

УҚУВ ПРОГРАММАСИ

10.00 — **Назарий механика** (ўзбек тилида), 11.00 — **Кинофильм**, 11.30 — **Уқув жараёнини илмий ташкил этиш** (рус тилида), 12.00 — **Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Физика** (ўзбек тилида), 13.00 — **«Замандас»** программаси (қозоқ тилида).

16.35 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.30 — **Регби бўйича студентларнинг Бутуниттифоқ финал мусобақаси.**

20.00 — **ДУШАНБА ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ КУРСАТУВЛАРИ.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 27/V да **Травиата**, 28/V да **Этик кийган мушук** (кундузи), **Золушка** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАЕТРИДА — 27/V да **Хотинимнинг эри**, 28/V да **Тоғ гўзали.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/V да **Дарбадар**, 28/V да **Беш кунлик куёв**, 29/V да **Дийдор.**

КИНО

Эль Греко — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, ҲАМЗА номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Кабриола — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Урмон балладаси (эрталаб соат 10, кундуз 12, 2 ва 4 да), **Сенинг ҳароратли қўлларинг** (кундуз соат 11, 1, 3 ва 5 да), **Сўнгги довон** (кеч соат 6, 8 ва 10 да), **Кичик сир** (кеч соат 7 ва 9 да). — «СПУТНИК».

ЕЗГИ БИНОДА

Эль Греко — «ХИВА».

7 июнь кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номли Тил ва адабиёт институтининг илмий совет кенгаши (Черданцев кўчаси, 25-уй)да филология фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Н. К. Турниёзов: «Ўзбек ва француз тилларидаги аниқловчи эргаш гаплар» деган темада;

М. Х. Ёқубова: «Рус тилидаги ясама сифатларнинг ўзбек тилида берилиш усуллари» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан академия кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй)да танишиш мумкин.

8 июнь кундуз соат 1 да Тошкент Қишлоқ хўжалик институтининг илмий совет кенгаши (60-аудитория)да қишлоқ хўжалик фанлари доктори илмий даражасини олиш учун

В. П. Кондратюк: «Ўрта Осиёда тупроқни чигит экишга тайёрлаш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан институт кутубхонаси (Орджоникидзе район, 4-алоқа бўлими)да танишиш мумкин.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» газета редакциясига МАЛАКАЛИ МАШИНИСТКА

ҚЕРАК

Адрес: Правда Востока кўчаси, 26-уй, 4-қават, 95-хонага учрашилсин. Телефон № В-34808.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

28 МАЙ КЕЧ СОАТ 8 ДА

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ «ЛАЗГИ» АШУЛА-МУЗИКА ВА РАҚС АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист: IV Жаҳон ёшлар фестивали лауреати

ГУЛСАРА ЁҚУБОВА

IV Жаҳон ёшлар фестивали лауреатлари: Отамурод ХОЖИЕВ, Онабиби АҲМЕДОВА, Ражаб ЙУЛДОШЕВ;

Хушовоз хонанда Шариф СУЛТОНОВ.

Ансамблнинг бадиий раҳбари ва бошбалетмейстери Ўзбекистон ССР халқ артисти ГАВҲАР РАҲИМОВА.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилмоқда.

Спорт

ОЛИМПИАДАЧИЛАРИМИЗ ҒАЛАБАСИ

СССР футболчилари олимпиада турнирининг финалида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди. Ватандошларимиз Парижда Франция олимпиадачилари устидан 3:1 ҳисобида ғолиб чиқдилар. Биринчи бўлимда Мачандзе, Блохин ҳисобни 2:0 га етказишди. 63-минутда майдон эгалари жавоб тўпи киритдилар. Учрашув тугаши арафасида Блохин яна муваффақиятга эришди. Бу ўйинда СССР олимпиадачилари состави қуйидагича эди: Олейник, Серостанов, Поточняк, Голубев, Звягинцев, Мачандзе (Буряк), Заназанян (Мирнков), Веремеев, Гуцаев, Г. Нодия, Блохин.

Шундай қилиб, СССР спортчилари биринчи Европа саралаш группасида ғолиб бўлдилар. Француз футболчилари иккинчи, австралияликлар учинчи ўринда қолишди. Совет командаси 1956 йилдан сўнг ниҳоят яна олимпиада турнирининг финалида иштирок этади.

МУВАФФАҚИЯТСИЗ ТУР

Қўл тўпидан Совет Иттифоқи 11-чемпионатида иштирок этган олий лига командалари биринчи давра мусобақаларини тугатдилар. Зопорожье шаҳрида ўтган бу турда Москванинг авиация институти спортчилари пешқадам бўлиб олдилар. Саккиз кучли коллектив орасида биринчи бор қатнашаётган Тошкентдаги физкультура институти спорт клуби гандболчилари охирги ўринда қолдилар. Улар иккинчи учрашувни дуранг қилиб, беш ўйинда енгилдилар. Мамлакат чемпионини аниқлаш учун шу йил октябрь ойида ҳал қилувчи мусобақалар бўлади. Ўйлаймизки, ҳамшаҳарларимиз кузгача тайёргарликни кучайтириб, турнир жадвалида дурустроқ ўринни эгаллашга ҳаракат қиладилар.

ГАПРИНДАШВИЛИНИНГ ҚЎЛИ БАЛАНД

Аёллар ўртасида жаҳон чемпионлиги учун Н. Гаприндашвили билан А. Кушнир ўртасидаги матчда грузин шахматчисининг қўли баланд келмоқда. Гаприндашвили кечиктирилган 6-ўйинни ўз фойдасига ҳал қилгач, ҳисоб 4,5:1,5 бўлди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 02480. ИНДЕКС 64697. Б. 1759.